

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **M.O.**, zastoupeného Mgr. Pavlem Švestákem, advokátem se sídlem v Šumperku, Starobranská 4, proti žalovanému **Státnímu úřadu inspekce práce** se sídlem Kolářská 451/13, Opava, o přezkoumání rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20.8.2010 č.j. 2010/50011-424, ve věci správního deliktu,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20.8.2010 č.j. 2010/50011-424 **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen **zaplatit** žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10.712,- Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Mgr. Pavla Švestáka, advokáta se sídlem v Šumperku, Starobranská 4.

Odůvodnění:

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce v Jeseníku (dále jen správní orgán 1. stupně) ze dne 27.5.2010 č.j. JEA-2010/95012-4, jímž byla žalobci uložena pokuta 80 000,- Kč za správního delikt dle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Žalobce namítl v žalobě, že rozhodnutí byla vydána na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Žalobce po celou dobu správního řízení tvrdil, že nešlo o umožnění práce bez povolení, ale o jednorázovou výpomoc při odklizení pokáceného porostu za stravu a pití, a navrhoval, aby byli vyslechnuti svědci – 8 občanů Vietnamské socialistické republiky, kterým žalobce podle správních orgánů umožnil výkon nelegální práce. Tento důkaz nebyl proveden. Dále žalobce namítal nepřiměřenou výši uložené pokuty.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Skutkový stav byl podle něj zjištěn dostatečně. I kdyby 8 cizinců tvrdilo totéž, co žalobce, nezměnilo by to nic na zjištění při kontrole na pracovišti žalobce.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že dne 1.4.2009 proběhla u žalobce na Ranči Orel v České Vsi kontrola správním orgánem 1. stupně, při níž bylo podle protokolu zjištěno, že jsou přítomni 4 vietnamští občané, provádějící úklid pokáceného porostu a další 4 vietnamští občané, provádějící úklid Ranče Orel. Všechny těchto 8 občanů mělo v době kontroly povolení k zaměstnání u Vítkovice Power Engineering a.s. v Jeseníku. Žalobce po celou dobu řízení tvrdil, že šlo pouze o jednorázovou dobrovolnou výpomoc za stravu, a navrhoval výslech těchto občanů. Rozhodnutím ze dne 27.5.2010 byl žalobce uznán vinným ze správního deliktu dle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, spočívajícího v tom, že dne 1.4.2009 v 11.00 hod. umožnil (konkretizovaným) cizím státním příslušníkům výkon nelegální práce (úklid pokáceného porostu a úklid kolem provozní budovy). Navržení svědci nebyli vyslechnuti s odůvodněním, že jejich výpověď by nepřinesla nic nového, neboť ti cizinci neměli vydáno povolení k zaměstnání u žalobce. Odvolání žalobce bylo zamítnuto napadeným rozhodnutím s tím, že pro výkon práce není rozhodující, zda trval 1 den či dlouhodobě, podle odvolacího orgánu byly naplněny znaky závislé práce, výslech svědků by byl nadbytečný.

Tentýž děj ze dne 1.4.2009, tentokrát z pohledu jednoho z oněch 8 vietnamských občanů, posuzovaly soudy rozhodující ve správním soudnictví z hlediska rozhodnutí o odnětí povolení k zaměstnání (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24.4.2012 č.j. 11 Ad 22/2010-31 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5.12.2012 č.j. 3 Ads 65/2012-30). Postup správních orgánů v této věci

byl shodný – odmítly svědecké výpovědi k tvrzení o občanské sousedské výpomoci. Nejvyšší správní soud mj. uvedl: „*Problematikou nelegální práce cizince se Nejvyšší správní soud zabýval již dříve a dospěl k závěru, že „Za nelegální práci ve smyslu § 5 písm. e) bodu 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, se považuje pouze taková práce, kterou cizinec, jenž nedisponuje příslušným povolením, vykonává soustavně, podle pokynů a za mzdu, plat nebo odměnu.“ – viz rozsudek ze dne 27. 4. 2012, č. j. 4 Ads 177/2011 - 120. Nelegálním výkonem práce je jistě i práce v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání. Přestože relevantní rozpor pracovní činnosti cizince s vydaným pracovním povolením může spočívat ve výkonu jiné práce, než právě té, pro kterou bylo povolení vydáno, není výkon povolené pracovní činnosti bez významu. Za předpokladu řádné práce cizincem v souladu s pracovním povolením, je třeba ještě pečlivěji zvažovat charakter jeho jiných činností, a to právě z hlediska jejich legality. Například je nezbytné se náležitě věnovat zkoumání podmínky „soustavnosti“ nelegální práce, respektive podle úpravy § 100 odst. 2 zákona o zaměstnanosti „vykonávání práce v rozporu s povolením k zaměstnání“. Jestliže by totiž jiná práce byla vykonána nahodile, nebyla by tedy „vykonávána“, nýbrž třeba jednorázově nebo pouze v několika případech „vykonána“, tak zásadní následky v podobě odejmutí povolení k zaměstnání by taková skutečnost mít nemohla. K závěru v uvedeném smyslu ovšem skutečně důkazní řízení podklady neposkytuje, respektive sama napadená rozhodnutí úřadu práce i žalovaného se omezují na konstatování, že žalobce „nejméně dne 1. 4. 2009 prováděl úklidové práce na pracovišti Ranč Orel“. Úřad práce ani žalovaný se nezabývaly tím, zda a jak pracoval žalobce u svého zaměstnavatele, zda se tento zaměstnavatel nějak podílel na podmínkách práce žalobce pro M. O., například zda mu pro uvedené práce poskytl pracovní volno. Ověření takových okolností by nepochybně přineslo řadu významných skutkových podkladů pro závěr o charakteru žalobcovy činnosti. Z pouhého zjištění, že žalobce v jednom dni prováděl úklidové práce, i kdyby se jednalo o závislou práci ve smyslu § 2 odst. 4 zákoníku práce, by ovšem nebylo možné, bez dalšího dokazování, dovozovat splnění podmínky soustavnosti práce i v jiných dnech. Bez znalostí uvedených okolností nelze učinit ani kvalifikovaný závěr o motivacích žalobce, významných při úvaze o hodnocení charakteru jeho sporných aktivit. ...*

Obecně je třeba vycházet z toho, že nositelem důkazní povinnosti je v těchto případech správní orgán. Nejvyšší správní soud k tomu zaujal stanovisko například již v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 A 45/2001 - 31: „*Povinnost prokázat, že jde o zastřený pracovněprávní vztah, leží na správním orgánu, jelikož jeho úlohou je vyvrátit tvrzení účastníka řízení o tom, že se o takový zastřený pracovněprávní vztah nejedná. Pokud správní orgán nevyzval účastníka správního řízení k předložení důkazů, jejichž provedení účastník řízení navrhoval, nevyslechl jej a nevyslechl ani osoby, se kterými měl účastník řízení podle závěru učiněného správním orgánem uzavřít zastřený pracovněprávní vztah, a přitom se v rozhodnutí ani nevypořádal s odmítnutím navrhovaných důkazů, odepřel tím účastníku řízení právo na spravedlivý proces a porušil § 3 odst. 4, § 32, § 33 a § 46 (tehdy platného) správního řádu.“ Obdobnou argumentaci lze použít i ve vztahu k § 3 platného správního řádu. ...*

Městský soud právem poukázal na to, že správní orgány se s tvrzením žalobce i jeho údajného zaměstnavatele M. O., případně i dalších informovaných osob, proč se mělo jednat o občanskou výpomoc, vypořádaly jen konstatováním, že činnost žalobce nesla všechny znaky závislé práce, ačkoliv pro takový závěr neměly dostatečné podklady v důkazním řízení. Stěžovatel přitom nachází zdůvodnění pro

uvedené tvrzení v existenci takových okolností, které rozhodně nejsou výlučně spojeny se závislou pracovní činností. Je vcelku logické, že žalobce nemohl sám od sebe začít uklízet na pozemku jiného vlastníka a je pravděpodobné, že si ani takovou práci sám nevymyslel. O její provedení mohl být klidně požádán sousedem, aniž by se z takové žádosti a souhlasu žalobce stala bez dalšího jakákoli forma dohody o závislé pracovní činnosti ve smyslu § 2 odst. 4 zákoníku práce. K takovému závěru by musely být kumulativně splněny další podmínky dle citovaného ustanovení. Nelze vyloučit, že tomu tak bylo, a nic jiného netvrdí ani městský soud, avšak dostatečné důkazy pro takový závěr si správní orgány neopatřily. Představa, že k prokázání relevantních skutečností o nelegální práci žalobce stačí výsledky kontrolních zjištění z jediného dne, případně nějaká zjištění z řízení o uložení pokuty jinému subjektu, není bez dalšího udržitelná. Nelze si totiž například plést odměnu za práci s obvyčejnou lidskou slušností poskytnout občerstvení člověku za pomoc s nějakou prací. Stejně tak není možné žádost o nějakou pomoc zaměňovat za „pokyny zaměstnavatele“.

Výše citovaný případ je z hlediska věci nyní přezkoumávané soudem jen druhou stranou téže mince. Krajský soud v Ostravě se zcela ztotožňuje s názory Nejvyššího správního soudu a uzavírá, že i zde správní orgány rezignovaly na povinnost zjistit co nejúplněji skutkový stav, a to navíc v řízení o správním deliktu.

Soud proto zrušil napadené rozhodnutí v souladu s § 76 odst. 1 písm. b), c) s.ř.s., aniž se prozatím mohl zabývat druhou žalobní námitkou, směřující k výši pokuty.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého procesně úspěšnému žalobci vzniklo vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:

a) zaplacený soudní poplatek		2.000,- Kč
b) náklady právního zastoupení advokátem		
α) odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 2.100,- Kč bez DPH / / úkon při těchto úkonech právní služby poskytnutých do 31.12.2012	§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění do r. 2012	
1) příprava a převzetí věci		
2) sepis žaloby		
3) replika		6.300,- Kč
β) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300,- Kč bez DPH / / úkon při úkonech právní pomoci	§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.	900,- Kč
γ) DPH 21% z částek uvedených pod písm. α) – β)		1.512,- Kč
Celkem		10.712,- Kč

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s.ř.s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen o.s.ř.) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající

se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 2. října 2014

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu